

М. М. Шәкүрова, Л. М. Гыйниятуллина, О. Р. Хисамов

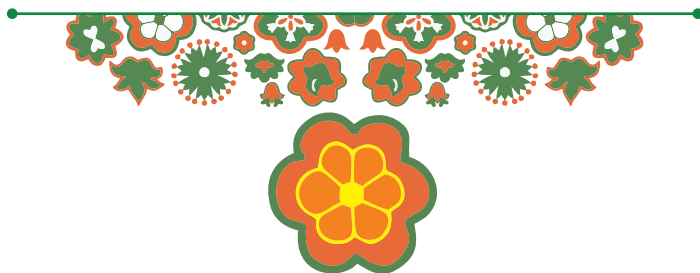
Туган тел

(ТАТАР ТЕЛЕ)

2 сыйныф

МЕТОДИК ЭСБАП

*Башлангыч гомуми белем бирү оешмаларында
(татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар белән)
эшләүче укытучылар өчен*

КАЗАН
2020

УДК 811.512.145 (075.2)

ББК 81.632.3я71

Ш92

Методик әсбап

Татарстан Республикасы Фәннәр академиясенә

Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм сәнгать институтында эшләнде

Шәкүрова, М. М.

Ш92 Туган тел (татар теле). 2 сыйныф. Методик әсбап : башлангыч гомуми белем бирү оешмаларында (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар белән) эшләүче укытучылар өчен. / М.М. Шәкүрова, Л.М. Гыйниятуллина, О.Р. Хисамов. — Казан, 2020. — 38 б.

Методик әсбапта 2 сыйныфта программаны үзләштерүдән көтелгән нәтижеләр, материалның эчтәлегә бирелә, дәреслек белән эшләү тәртибе аңлатыла. Тематик планда ике юнәлеш өчен булган фонетик, лексик, грамматик материал, укучыларның эшчәнлек төрләре, аларның белеменә, эш осталыгына һәм күнекмәләренә куелган таләпләр карала.

Әсбап башлангыч сыйныф укытучыларына ярдәмлек буларак тәкъдим ителә.

© Г. Ибрагимов исем. ТӘҺСИ, 2020

© М.М. Шәкүрова, Л.М. Гыйниятуллина,
О.Р. Хисамов, 2020

АҢЛАТМА ЯЗУУ

Укыту-методик комплекты татар телен туган тел буларак өйрәнә торган 2 сыйныф укучылары белән эшләүче укыту-чыларга тәкъдим ителә. УМК үз эченә уку әсбабы, электрон дәреслек, аудиоязмалар диски һәм укытучылар өчен методик әсбапны ала.

Әлеге методик әсбапта икенче сыйныф өчен әзерләнган уку әсбабы белән эшләү тәртибе, структурасы, темаларның төзелеше, күнегү төрләре аңлатыла, «Туган тел (татар теле)» предметының эчтәлегә, өйрәнеләргә тиешле лексик, грамматик материал ачыклана, Тематик план һәм кайбер дәресләрнең үрнәк планнары тәкъдим ителә.

Урта (тулы) гомуми белем бирү оешмаларының башлангыч белем бирү этабында «Туган тел (татар теле)» предметы Федераль дәүләт белем бирү стандартларында күрсәтелгән гомуми белем бирү нәтижәләренә куелган таләпләргә туры китерелеп укытыла. «Туган тел (татар теле)» предметыннан белем бирүнең сыйфатын арттыру, теоретик материалны аңлату барышында, тирән белем бирү белән беррәттән, укучыларда телгә карата кызыксыну уяту һәм дәрәс итеп сөйләшәргә, укырга, язарга, фикерләргә өйрәтү таләп ителә.

2 сыйныфта «Туган тел (татар теле)» предметын укыту түбәндәге максатларны тормышка ашыруга юнәлтелә:

➤ укучыларда коммуникатив компетенция формалаштыру. Сөйләм мөмкинлекләреннән чыгып, туган телдә телдән һәм яз-мача аралашырга өйрәтү;

➤ балалар әдәбиятын, тарихын, фольклор эсәрләрен өйрәнү аша татар мәдәниятенә карата ихтирам хисләре тәрбияләү.

Әлеге максатларны тормышка ашыру өчен куелган бурыч-лар:

➤ Татарстан Республикасында төрле милләтләрнең үзара аралашу чарасы буларак, татар теле турында мәгълүмат бирү;

➤ сөйләмә һәм язма телне үстерү максаты белән телнең грам-матик нигезләрен үзләштерү;

➤ тел материалын үзләштерү барышында, аралашу очракла-рында, рольле уеннарда укучының шәхси сыйфатларын, игъти-барын, фикерләү сәләтен, хәтерен һәм ижадилыгын үстерү;

➤ предметка карата кызыксыну, уңай мотивация, туган тел-не өйрәнүгә мөмкинлек бирә торган махсус универсаль уку гамәлләре формалаштыру.

ДӘРСЛЕК БЕЛӘН ЭШЛӘУ ТӘРТИБЕ

Уку эсбабының структурасы

Уку эсбабы ике кисәктән тора. Һәр кисәк ике зур теманы үз эченә ала. Беренче кисәктә «Мин» һәм «Тирә-як, көнкү-реш» темаларын, икенче кисәктә «Туган җирем» һәм «Татар дөнъясы» темаларын өйрәнү өчен материал бирелә.

Темаларның төзелеше

Һәр тема бертөрле калыпка ия. Темалар икедән алып бишкә кадәр дәрсенә үз эченә ала.

- 1) Укучылар ярдәме белән тема әйтелә.
- 2) Кагыйдә тәкъдим ителә.
- 3) Ныгыту өчен биремнәр эшләнә.
- 4) Парларда эш.
- 5) Куян күчтәнәчендә биреләчәк теориягә якын килү.
- 6) Куян күчтәнәче.

7) Куян күчтәнэчен ныгыту өчен биремнәр.

8) Теманы йомгаклау өчен күнегүләр, логик биремнәр, кызыклы эш төрлөрө.

Уку әсбабы ике юнәлешне (база өлешен өйрәнүчеләр һәм тирәнтен өйрәнүчеләрне) үз эченә ала. Туган телне тирәнтен өйрәнүчеләр өчен булган материал зәңгәрсу фон белән бирелде. Әмма база өлешен өйрәнә торган укучылар белән эшләүче укытучылар, балаларның белем дәрәжәләреннән, мөмкинлекләреннән чыгып, әлеге биремнәрне дә эшли алалар. Ике юнәлешнең бер китапта бирелүе көчләрәк укучылар белән аерым якын килеп эшләү мөмкинлегенә тудыра.

Уку әсбабындагы күнегү төрлөрө

«Рольләргә бүлеп уку» биремне ике юнәлеш өчен булган материалны берләштерә. База өлешен өйрәнүчеләргә диалог геройлар әңгәмәсе формасында тәкъдим ителә. Геройлар санына карап, репликалар төсле рамкаларда бирелә. Укучыга үзе укырга тиешле сүзләрне күрергә уңайлы. Биремне диалог тексти белән эшләү өчен булган эш төрлөрө дәвам итә.

— Ләйлә, син портфельне үзең тутырасыңмы?

— Әйе, үзем. Ә син?

— Мин дә сумканы үзем тутырам.

— Портфельгә нәрсә саласың?

— Китаплар, дәфтәрләр, пенал, карандаш, бетергеч, сызгыч.

- 1) Ләйләнең портфелен кем тутыра?
- 2) Икенче сыйныфта портфельгә ике килограмм әйбер салырга ярый. Синең сумкада әйбер күпме?

Икенче төр диалоглар — тирәнтен өйрәнүчеләр өчен. Алар зәңгәрсу фон эченә урнаштырылды. Диалог белән эшне төрле биремнәр йомгаклай.

- Хәерле көн, Тимерхан!
- Хәерле көн, Таңсылу! Син кичә урманга бардыңмы?
- Әйе, әни, әти һәм Акбай белән урманга бардым. Мин урманда адаштым.
- Курыктыңмы?
- Бик курыктым. Акбай мине тиз эзләп тапты.

- 1) Таңсылу кайда адаша?
- 2) Аны урманда ничек табалар?
- 3) Әгәр зур кибеттә адашсаң, нәрсә эшлисең?

Кайбер дәресләрдә авторларның әсәрләре диалог буларак тәкъдим ителә.

Рольләргә бүлүп укы.
Рабит Батулланың «Елак этәч» әкиятеннән диалогны сөхнеләштер.

— Нигә елыйсың, Этәчкәй?

— И-и-и, томшыгым авырта. Йок-
дый алмыйм. Ашыя алмыйм.

— Тешләрең кая, Этәчкәй?

— Конфет күп ашадым.
Мин шоколад яратам.

ТОМШЫК — клюв

- Диалог ярдамендә әкиятнең әчтәлеген сөйлә.
- Этәчнең тешләре ни өчен төшә?

Нәкыйп Каштановның «Безнең сыер» шигырен рольләргә бүлүп укы.

- Әби, әби, әйт әле:
Сыер нигә мөгери?
- Ашыясы килгән, улым,
Печән китер, йөгәр, — ди.
- Ашап туйгач, ник сыер
Сузып-сузып «му-у» ди ул?
- Эчәсе килгән, улым,
«Китер миңа су-у!» — ди ул.

- Каштанов Н., Батулла Р. Исемлектә кайсы автор беренче булыр? Ни өчен?
- Жөмләләргә язып бетер.

ТОМШЫК

Сыер _____ ашыя. У _____ эла.
Сыер безне _____ бира.

Уку әсбабында татар халык авыз иҗаты әсәрләренә күп игътибар бирелде. Әкиятләр, санамышлар, табышмаклар, мәкаль-әйтемнәр текстлары ярдәме белән, өйрәнелә торган фонетик, лексик һәм грамматик материалга караган биремнәр эшләнә. Бу эш төрләре, бердән, укучының фикерләү, уйлау сәләтен камилләштерергә булыша, икенчедән, өйрәнелә торган лексик берәмлекләргә истә калдырырга мөмкинлек бирә.

5. Укы. Санамыштан ике иҗекле сүзләргә табып әйт.

Бер, ике, өч, дүрт, биш,
Алты, жиде, сигез, тугыз, ун.
Байлар кия төлке тун.
Төлке тунның бәясә
Бер йөз кырык ике сум.

22. Мәкальләрнең башы белән ахырын парлап укы.
Антоним сүзләрне тап.

Быттыр кыскаңга	кыш ашыйсың.
Жәй эшлисең,	дошман алдында мактый.
Дус артында мактый,	быел кычкырмыйлар.

«Күчереп яз», «Жөмләне язып бетер» биремнәре укучыларда хатасыз, матур язу күнекмәләрен формалаштыру өчен тәкъдим ителә.

«Хаталы жөмлөләрне тап», «Сүзләргә төшеп калган кушымчаларны ялгап укы», «Ижекләрдән яңа сүзләр төзе», «Төшеп калган сүзләрне куеп, шигырьне укы», «Жөмлөләр төзеп яз» кебек биремнәр укучыларның телдән һәм язма сөйләмен камилләштерергә, сүз байлыгын арттырырга, сөйләмнәренә яңа лексик берәмлекләр кертергә булыша.

Дәресләрдә текст белән эш үзәктә тора. Текст белән эшлэгәндә, укытучы аның авторына, текстның геройларына, эчтәлегенә игътибарны юнәлтәргә тиеш.

Туган тел (татар теле) дәресләрендә тәржемә күнекмәләрен формалаштыру, ныгыту юнәлешендә дә эш алып барылырга тиеш. Моның өчен уку әсбабында «Сүзләрне тәржемәләре белән парлап укы», «Татарчага тәржемә ит» кебек биремнәр урнаштырылды.

«Русча-татарча сүзлек ярдәмендә башваткычны чиш» кебек биремнәр, тәржемә күнекмәләре формалаштырудан тыш, төрле сүзлекләр белән эшләргә дә өйрәтә.

69. Русча-татарча сүзлек ярдәмендә башваткычны чиш.

Legend:

- 1. Сказка.
- 2. Поэт.
- 1. Рассказ.
- 2. Стих.
- 3. Книга.

1. Аңлатмалар ярдәмендә сүзләрне тап.

1М							
2Ә							
3Җ							
Ь							
4Н							
5Ә							

1. Кече яшьтәге ир бала.
2. Укырга өйрәтә торган дәреслек.
3. Әдәби асәрдәге төп персонаж.
4. Шук, шаян.
5. Тылсымлы көчләр, сихерчеләр турындагы әсәр.

- 1) Башваткычтагы сүзләрне табарга нәрсә булышты?
- 2) һәр сүз мәгънә белдерәме?

Уку эсбабында төрле төсләр белән эшлэнгән таблицалар бар. Алар укучыларга җавапны тиз табарга булыша. Материал шулай ук ике юнәлешне дә исәпкә алып бирелә.

58. Дәрәсләрдә укыган текстларны искә төшер. Яхшы дус булган парларны әйт. Фикеренә аңлат.

Закир һәм Равил	+	Равил Закирга өй эшен аңлата.	
Закир һәм Зөфәр			
Торна һәм Төлке			
Куян һәм Кыңгырау чәчәк			
Камал һәм Жәмил			
Камал һәм Таһир			
малай һәм сөңләсе			
Хәмит һәм Илһам			
Өтөч һәм Бөркет			
Һади һәм Жәвит			
Аю һәм Бабай			

Уку эсбабында урын алган төрле башваткычлар, конкурслар укучыларның белемнәрен ныгытырга, тәрҗемә күнекмәләрен формалаштырырга, логик фикерләү сәләтен үстерергә ярдәм итә.

- Песи баласына [w], [f], [k], [v], [g], [k] авазлары кәргән кушаматлар уйла. «Иң яхшы кушамат» конкурсы уздырыгыз.

Төрле биремнәр, рәсемнәр ярдәмендә укытучы әдәби әсәрләргә һәм аларның авторларына, геройларына игътибар юнәлтә ала.

- Автор белән шигырь исемен парлап укы.

Жәвад Тәржеманов	«Тәмле тамактар»
Роберт Миңнуллин	«Безнең гаилә»
Гөлшат Зәйнашева	«Якын дус»
Хәкимжан Халиков	«Бер атнада ничә көн?»

66. Рәсемнәрне игътибар белән кара.

1) Бу малайның исеме Камилме? Аның исеме ничек?

2) Бу кем? Ул Шүрәле белән дусмы?

3) Бу Актырнакмы? Аның кушаматы ничек?

4) Бу кайсы әкият герое? Алтын таракны кем урлый? Ул дерес эшлиме?

Уку әсбабында 1 уен тәкъдим ителә.

66–67 битләрдәге уен. Укучы үзенең берәр предметын йөреш өчен куллана ала. Балалар, Булат исемле малайга дусты Тимерхан янына барып житәргә булышу өчен, өч бирем эшләргә тиеш. Шул ук вакытта укытучы ярдәме белән юл йөрү кагыйдәләре дә искә төшерелә. Биремнәрне хаталарсыз беренче булып эшләгән укучы җиңүче була.

Өйрәнгән темаларны кабатлау өчен, уку әсбабында «Текст белән эш» һәм «Кабатлау» дәресләре бар.

«Текст белән эш» дәресендә укучылар аудиотекст тыңлыйлар. Текстка карата сорауларга җавап бирәләр. Алга таба укучылар әлеге текстны укыйлар, аның ярдәмендә өйрәнелгән материал ныгытыла.

«Кабатлау» дәресе дә шундый ук төзелешкә ия. Биредә уку материалы сөйләм эшчәнлегә төрлөрәнә караган ныклы күнекмәләр булдыруны күздә тотта.

ТУГАН ТЕЛ «ТАТАР ТЕЛЕ» ПРЕДМЕТЫНЫҢ ЭЧТӘЛЕГЕ

Дәрәслек дүрт лексик теманы үз эченә ала.

«**Мин**» темасында укучының мәктәптөгә һәм өйдәгә тормышы, үз-үзен тотышы, баланың көндәлек режимы, көн дәвамында нәрсәләр эшләве, гаилә, гаиләдәгә мөнәсәбәтләр, дуслык турында сөйләшү, текстлар белән эшләү, әңгәмәләр кору күз алдында тотыла.

«**Тирә-як, көнкүреш**» темасы кысаларында төрле халык әкиятләре, әкият геройлары турында сөйләшү алып барыла. Укучылар геройларны чагыштырып сөйләләр, язма һәм сөйләм телләрен камилләштерәләр.

«**Туган җирем**» темасын өйрәнгәндә укучылар җәмәгать урыннарында үзеңне ничек тотарга кирәклегә турында мәгълүмат туплый. Урманнар, хайваннар дөньясын сакларга кирәклегә турында әңгәмә кора.

«**Татар дөньясы**» темасында каз өмәсе, Нәүруз бәйрәме турындагы текстлар белән эшләп, укучыларның сөйләм теле баетыла.

Фонетика. Орфоэпия. Татар теленең сузык авазлар һәм тартык авазлар системасы. Сузык авазлар һәм тартык авазларның саны. Калын һәм нечкә сузыклар. Парлы һәм парсыз сузыклар. Татар теленең үзенчәлекле авазлары: [ә], [ө], [ү], [w], [ҕ], [к], [ж], [ң], [h].

[õ], [б̄], [э̄] сузык авазлары. Татар телендә [в] авазының кулланылуы. [г], [к], [ҕ], [к] авазларының кулланылу үзенчәлекләре. Борын авазлары. Интонация.

Графика. [ә], [ө], [ү], [w], [ҕ], [к], [ж], [ң], [h] авазларын язуда белдерә торган хәрефләр. Е, ё, ю, я хәрефләре. Аваз белдерми торган хәрефләр (ъ, ь). Жөмләнең беренче сүзен, ялгызлык исемнәрне баш хәрефтән язуды.

Лексика. Сүз. Сүзнең лексик мәгънәсе. Антонимнар, синонимнар. Сөйләмдә синонимнарны һәм антонимнарны куллану.

Контексттан чыгып яки аңлатмалы сүзлек ярдәмендә сүзнең мәгънәсен билгеләү.

Лексик мәгънәләренә карап, сүзләргә төркемләү. Синонимнар рәте. Синонимнарның әкиятләрдә кулланылуы.

Морфемика. Татар телендә сүзләргә кушымчалар ялгану үзенчәлеге.

-кай/-кәй кушымчасының мәгънәсе. -лы/-ле, -сыз/-сез кушымчалары ярдәмендә ясалган антонимнар. -ла/-лә кушымчасы ярдәмендә фигыль ясалу. Калын сузыклар да, нечкә сузыклар да булган сүзләргә кушымчалар ялгау үзенчәлеге.

Морфология. Мөстәкыйль сүз төркемнәре.

Исем сүз төркеме. Баш хәрефтән языла торган сүзләр. Исемдә сан категориясе. Борын авазларына беткән сүзләргә күплек сан кушымчасы ялгау.

Ялгызлык исемнәр. Рус телендә күплек саны гына булган исемнәрнең татар телендә кулланылуы.

Сыйфат. Сыйфат ясагыч кушымчалар. Сыйфатларның жөмләдәге роле.

Сыйфатларның сөйләмдә кулланылуы.

Фигыль. Гомуми мәгънәсе һәм сөйләмдә кулланылуы. Хәзерге заман хикәя фигыль.

Синтаксис. Сүз һәм жөмләне аеру. Әйтелү максатына карап жөмлә төрләре: хикәя, сорау һәм тойгылы жөмлеләр.

«Нишли?» сорагына җавап биргән сүзнең жөмләдәге урыны. Стил җаңгалары: кабатлаулар.

Графика һәм орфография. Алфавит. Сүзлек, белешмә, каталоглар белән эшләгәндә алфавиттан файдалану. Тартык һәм сузык авазларны белдергән хәрефләрне дәрәс язу.

Татар телендә сүзләргә кушымчалар ялгау кагыйдәләре.

Пунктуация. Жөмлә ахырында нокта, сорау һәм өндәү билгеләре.

ТЕМАТИК ПЛАН

№	Дәреснең темасы		Сәг. саны	Белем, эш осталыгы һәм күнекмәләренә таләпләр
	Лексик тема	Грамматик тема		
Мин 20/10* сәгать				
1	Мәктәптә һәм өйдә	Сузык авазлар. Калын сузыклар. Нечкә сузыклар.	3	Уку бурычын дәрес билгеләү. Текстны аңлап уку, рольләргә бүлеп уку.
		[<u>о</u>], [<u>ы</u>], [<u>ә</u>] сузыклары.	2	Татар телендәге су- зык авазларның са- нын белү, аларны дө- рес әйтү. Калын һәм нечкә сузык авазлар- ны аера белү. Рус теленнән кертгән сүзләрдә [<u>о</u>], [<u>ы</u>], [<u>ә</u>] авазларын дәрес уку. Үз эшчәнлегеңнең нә- тижәсенә бәя бирү. Дәреслек, 1 кисәк: 6–12, 16–17 битләр. 7, 12–15 битләр.
2	Көн тәртибе	Калын һәм неч- кә әйтелешле сүз- ләр. Аларга ку- шымчалар ялгау.	3	Уку бурычын дәрес билгеләү. Текстны аңлап уку, сөйләү, дәрес язу. Диалогта катнашу. Башваткыч чишү.

* Кара хәрефләр белән бирелгән материал ике юнәлешкә дә, зәңгәр төс белән бирелгәнә тирәнтен өйрәнүчеләргә генә карый.

		Калын сузыклар да, нечкә сузыклар да булган сүзләргә кушымчалар ялгау үзенчәлеге.	1	<p>Татар телендә сузык авазларны төркемли белү. Сүзләргә кушымчалар ялгау үзенчәлеге белән танышу. Үзеңнең көн тәртибең турында сөйли белү. Атна көннәренең исемнәрен яттан өйрәнү.</p> <p>Бер сүздә калын сузык аваз да, нечкә сузык аваз да булган очракта, кушымчаларны дөрес ялгау. Табышмакларның җавапларын табу.</p> <p>Үз эшчәнлегеңнең нәтижәсенә бәя бирү.</p> <p>Дәреслек, 1 кисәк: 18–19, 21–27 битләр. 20, 22, 24 битләр.</p>
3	Дус гайлә – бәхетле гайлә	[a], [o], [ы], [ө] авазлары.	3	<p>Уку бурычын дөрес билгеләү. Текстларны аңлап уку, сөйләү, дөрес язу, сорауларга җаваплар бирү.</p> <p>Сузык авазларны дөрес әйтү. Кыска әйте-лешле [a], [o], [ы], [ө]. Сузык авазлары булган сүзләргә дөрес уку һәм хатасыз язу.</p>

		-кай/-кәй кушымчасының мәгънәсе.	1	<p>Өйдә өлкәннәргә ничек ярдәм итеп булу турында әңгәмә кору.</p> <p>-кай/-кәй кушымчаларын урынлы куллана белү. Бу кушымчаның яратып, иркәләп айткәнне белдерүен аңлау. Үзеңнең гаиләң турында сөйли белү.</p> <p>Үз эшчәнлегеңнең нәтижәсенә бәя бирү.</p> <p>Дәрәслек, 1 кисәк: 28–32, 34–39 битләр. 30–31, 33–34 битләр.</p>
4	«Кадерле бүләк» тексты белән эш		1	<p>Дәрәстә тыңлаган текст белән эшләү. Сорауларга җаваплар бирү, телдән һәм язмача күнегүләр башкару, тест эшләү.</p> <p>Дәрәслек, 1 кисәк: 40–43 битләр.</p>
5	Дуслар белән күңелле	Тартык авазлар. Татар теленең үзенчәлекле авазлары [w], [ɣ], [к].	3	<p>Уку бурычын дәрәс билгеләү. Тартык авазларны тану, дәрәс уку. Татар телендәге үзенчәлекле тартыкларны белү, дәрәс уку: [w], [ɣ], [к], [x], [ч]; [ж], [ң], [h]. Ике аваз белдерә торган тартык авазларны билгеләү.</p>

		Татар телендә [в] авазының кулланылуы. [к], [җ], [к], [г] авазларының кулланылу үзенчәлекләре.	2	Алынма сүзләрдә [в] авазын дәрәс уку. [к], [җ], [к], [г] авазлары кәргән сүзләргә дәрәс уку һәм язучу. Үз эшчәнлегенң нәтижәсенә бәя бирү. Дәрәслек, 1 кисәк: 44–47, 50–54 битләр. 48-49, 53-54 битләр.
6	Дус яшәү серләре	Татар теленң үзенчәлекле авазлары [ж], [ң], [һ].	3	Уку бурчын дәрәс билгеләү. Текстларны уку, аңлау, биремнәр башкару. Авазларга характеристика бирә белү (сузык — тартык, аңгырау тартык — саңгырау тартык, парлы — парсыз). Дустың турында хикәя төзеп сөйләү.
		Борын авазлары [м], [н], [ң].	2	[м], [н], [ң] авазлары кәргән сүзләргә дәрәс уку, язучу. Борын авазларына тәмамланган сүзләргә күплек кушымчасын дәрәс ялгау. Сүздәге ижекләргә санын билгеләү. Дуслык турында әңгәмә кору.

				<p>Үз эшчәнлегеңнең нәтижәсенә бәя бирү.</p> <p>Дәрәслек, 1 кисәк: 55–60, 62, 65 битләр. 58, 61–62, 63–65 битләр.</p>
7	Уен-дәрәс «Дустым янына барам»		1	<p>Диалогларда катнашу. Дәрәс язу һәм уку кагыйдәләрен искә төшерү. Юл йөрү кагыйдәләре, юлда үзеңне дәрәс тоту турында әңгәмә кору.</p> <p>Дәрәслек, 1 кисәк: 66–67 битләр.</p>
8	«Йолдыз-кай» тексты белән эш		1/1	<p>Дәрәстә тыңлаган текст белән эшләрү, дәрәс уку, сорауларга җаваплар бирү, текстка карата сораулар төзү.</p> <p>Диалогик һәм монологик сөйләм төрләрен дәрәс билгеләрү.</p> <p>Дәрәслек, 1 кисәк: 68–69 битләр.</p>
9	Мин укырга яратам	Татар алфавиты. Сүзлекләр.	1	<p>Уку бурычын дәрәс билгеләрү. Баш һәм юл хәрәфләрен дәрәс язу. Татар алфавитын яттан белү. Тексты</p>
		Сүзлекләренң төрләре.	1	

				<p>дөрөс итеп күчереп язу күнекмәләре булдыру.</p> <p>Русча-татарча һәм татарча-русча сүзлекләр белән эшләргә өйрәнү.</p> <p>Үз эшчәнлегеңнең нәтижәсенә бәя бирү.</p> <p>Дәрәслек, 1 кисәк: 70–74, 77 битләр. 75-77 битләр.</p>
10	Кабатлау		1	<p>Аудиотекстны аңлау, биремнәр башкару. Текст төзү үзенчәлекләрен, жөмлөләр, текст өлешләренең тәртибен белү. Туган телнең орфоэпик кагыйдәләрен саклап, дөрөс интонация белән диалогик һәм монологик сөйләм төзү.</p> <p>Дәрәслек, 1 кисәк: 78–79 битләр.</p>
<p>Тирә-як, көнкүреш 11/ 5 сәгать</p>				
11	Әкияттә кунакта	Сүз һәм аның лексик мәгънәсе.	3	<p>Уку бурычын дөрөс билгеләү. Сүз һәм жөмләне аера булу. Сүзләрнең мәгънә үзенчәлекләрен күзәтү.</p>

		Лексик мэгънэлэренэ карап, сүзлэрне төркемлэү.	1	Текстны аңлап уку. Сүзлэрне мэгънэлэренэ карап төркемли белү. Үз эшчәнлегеңнең нәтижәсенә бәя бирү. Дәреслек, 1 кисәк: 82–86, 88–90 битләр. 84, 86–87, 90 битләр.
12	Әкият геройлары бездә кунакта	Синоним сүзләр. Сөйләмдә синонимнарны дәрес куллану.	3	Уку бурьчын дәрес билгеләү. Сүзлэрнең синонимнарын табу. Мэгънәдәш сүзлэрне сөйләмдә дәрес куллану. Синоним сүзләр ярдәмендә әкият геройларын тасвирлау. Укыган текстның планын төзү. План ярдәмендә текстның әчтәлеген сөйләү. Төрле халык әкиятләрнең геройларын чагыштыру. Үз эшчәнлегеңнең нәтижәсенә бәя бирү. Дәреслек, 1 кисәк: 91–94, 99–101 битләр. 94, 95–98 битләр.
		Синонимнар рәте. Синонимнарның әкиятләрдә кулланылуы.	2	

13	Кем ялкау да кем тырыш	Антоним сүзләр Антонимнар- ның сөйләмдә кулланылуы.	2	Уку бурычын дәрес билгеләү. Сүзләрнең каппа- каршы мәгънәләрен билгеләү.
		-лы/-ле, -сыз/-сез ку- шымчалары ярдәмендә ясал- ган антонимнар.	2	Синонимнар һәм антонимнар ярдәмендә укыган әкиятләрнең геройларын чагыштыру. Үзең әкият язып карау. -лы/-ле һәм -сыз/-сез кушымчала- ры ярдәмендә анто- ним сүзләр ясау. Үз эшчәнлегеңнең нәтижәсенә бәя бирү. Дәреслек, 1 кисәк: 102–104, 106–107 битләр. 103, 104, 105–106 битләр.
14	Текст белән эш		1	Аудиотекстны тыңлап, телдән һәм язмача биремнәр башкару. Дәреслек, 1 кисәк: 108–110 битләр.
15	Кабатлау		1	Өйрәнгән лексик, грамматик материалны кабатлау. Татар сөйләм этикеты нормаларын белү. Дәреслек, 1 кисәк: 111–113 битләр.

16	Бирелгән үрнәктән жөмлөләрне күчереп язу		1	Баш һәм юл хәрәфләрән дәрес язу. Хәрәф, хәрәф тезмәләрән, иҗек, сүз һәм жөмлөләрне дәрес күчереп язу күнекмәләре булдыру.
Туган җирем 22/ 11 сәгать				
17	Әдәпле бул, сәләтле бул!	Сүз төркемнәре турында мәгълүмат бирү.	3	Уку бурычын дәрес билгеләү. Мөстәкыйль сүз төркемнәреннән исем, сыйфат һәм фигыльне тану.
		Сүз. Сүзтезмә. Жөмлә.	1	Сүзтезмә белән жөмләне аера белү (терминнарны атамый гына). Татар сөйләм этикеты үрнәкләрән дәрес куллану. Үз эшчәнлегенң нәтижәсенә бәя бирү. Дәреслек, 2 кисәк: 6–12, 14 битләр. 12–14 битләр.
18	Тәртип кайдан башлана?	Исем сүз төркеме.	3	Уку бурычын дәрес билгеләү. Исем сүз төркемен тану. «Тәрбияле бала нинди булырга тиеш?» темасына әңгәмәдә катнашу.

		Лексик мэгънэлэрэнэ карап, исемнэрне төркемлэү.	2	Исемнэрнең лексик мэгънэлэрэн билгелэү. Мэгънэлэрэнэ карап, исемнэрне төркемнэргә аеру. Кроссворд чишү. Үз эшчәнлегенң нәтижәсенә бәя бирү. Дәреслек, 2 кисәк: 15–17, 18–20, 23–24 битләр. 17–18, 20, 21–22 битләр.
19	Тамаша залында	Баш хәрефтән языла торган сүзләр.	3	Уку бурычын дәрес билгеләү. Кеше исемнэрэн, фамилиялэрэн, авыл, шәһәр, елга, күл, тау атамаларын дәрес язу. Жәмәгать урыннарында үзеңне дәрес тоту турында сөйләшү. Үз эшчәнлегенң нәтижәсенә бәя бирү.
		Ялгызлык исемнэр.	1	Ялгызлык исем төшенчәсе белән танышу. Рәсем ярдәмендә кечкенә текст төзү. Дәреслек, 2 кисәк: 25–29, 33 битләр. 27, 29–32 битләр.

20	Бирелгән үрнәктән жөмлэләрне күчереп язу		1	Баш һәм юл хәрәфләрән дәрес язу. Хәрәф, хәрәф тезмәләрән, иҗек, сүз һәм жөмлэләрне дәрес күчереп язу күнекмәләре булдыру.
21	Зоопаркта	<p>Күплек сан.</p> <p>Рус телендә күплек саны гына булган сүзләрне татар телендә куллану.</p>	<p>3</p> <p>2</p>	<p>Уку бурьгын дәрес билгеләү.</p> <p>Исемнәрнең күплек санын ясау. Күплек сандагы исемнәрне сөйләмдә дәрес куллану.</p> <p>Рус теленнән татар теленә тәржемә итү күнекмәләре булдыру.</p> <p>Рус һәм татар телендәге сан категориясен чагыштыру. Рус телендә күплек санда гына кулланыла торган сүзләрне искә төшерү.</p> <p>Аларның татар телендә кулланылу үзенчәлекләре белән танышу (сәгать, сәгатьләр, күзлек, күзлекләр) Табышмаклар чишү.</p> <p>Үз эшчәнлегенң нәтижәсенә бәя бирү.</p>

				Дәреслек, 2 кисәк: 34–38, 41, 43 битләр. 36–37, 38–40, 42 битләр.
22	Изложение		1	
23	Агачлар — безнең яшел дусларыбыз.	Сыйфат сүз төркеме.	2	Уку бурычын дәрес билгеләү. Сыйфат сүз төркемен тану, аңа хас грамматик категорияләрне билгеләү. Агач, кош атамаларын белү.
		Сыйфатларның сөйләмдә кулланылышы.	2	Сыйфатлар ярдәмендә исемнәрнең кайсы билгеләре ачыклануын аңлау. Кушымчалар ярдәмендә исемнәрдән сыйфатлар ясау. Үз эшчәнлегенң нәтижәсенә бәя бирү. Дәреслек, 2 кисәк: 44–45, 47–51 битләр. 46, 49, 51 битләр.
24	Ижади эш		1	
25	Кабатлау		1/1	Өйрәнгән грамматик һәм лексик материалны кабатлау. Татар сөйләм этикеты нормаларын белү.

26	Дүрт аяклы дусларым	Хәзерге заман хикәя фигыль.	1	Уку бурычын дөрес билгеләү. Хәзерге заман хикәя
		-ла/-лә кушымчасы ярдәмендә фигыль ясалу.	1	фигыль формасын белү. Аларны сөйләмдә дөрес куллану. Исемнәргә -ла/-лә кушымчасы ялгап, фигыльләр ясау. Йорт хайваннары турында әңгәмә кору. Үз эшчәнлегенң нәтижәсенә бәя бирү. Дәрәслек, 2 кисәк: 54–58 битләр. 58–60 битләр.
27	«Начарлык» тексты белән эш.		1/1	Аудиотекстны тыңлап аңлау. Телдән һәм язмага күнегүләр эшләү. «Әби белән онык» тексты белән эшләү. Дәрәслек, 2 кисәк: 61–65 битләр.
28	Диктант		1	
29	Контроль эш		1	
Татар дөньясы 15/ 8 сәгать				
30	Бөтен эшне бергә эшлибез	Сүз һәм жөмлә.	3	Уку бурычын дөрес билгеләү. Сүзнең лексик

		Жөмлөдө фигыльнең урыны.	2	<p>мәгънәсен билгеләү. Жөмләнең беренче сүзен баш хәрәфтән язу. «Май чабу» бәйрәме турында диалогта катнашу.</p> <p>Гади жөмлөдә сүзләрнең урнашу тәртибен белү. Дәрестеп жөмлөләр төзү. Текстны үзлектән укып, аны аңлау, биремнәр башкару.</p> <p>Үз эшчәнлегенң нәтижәсенә бәя бирү. Дәрестек, 2 кисәк: 68–73 битләр. 72–73 битләр.</p>
31	Язны каршылайбыз.	<p>Әйтелү максаты ягыннан жөмлө төрләре.</p> <p>Интонация.</p>	3 1	<p>Уку бурычын дәрестек билгеләү. Әйтелү максаты ягыннан жөмлө төрләрен дәрестек билгеләү. Жөмлө ахырында тиешле тыныш билгесен куя белү.</p> <p>Хикәя, сорау һәм тойгылы жөмлөләрне дәрестек интонация белән уку. Тексттан кирәкле мәгълүматны таба белү.</p> <p>Үз эшчәнлегенң нәтижәсенә бәя бирү. Дәрестек, 2 кисәк: 74–76, 78 битләр. 76, 77–78 битләр.</p>

32	Язгы яңа ел	Жөмлө ахырында тыныш билгеләре.	3	Уку бурычын дәрәс билгеләү. Хикәя, сорау, тойгылы жөмлөләрне тану. Жөмлө ахырында нокта, өтөр, өндәү билгесен дәрәс куллану.
		Стиль хаталары: кабатлаулар.	2	«Нәүруз» темасына парларда эш. Кабатлаулардан котылу өчен, жөмлөдә сүзләрне синонимнары, алмашлыклар белән алыштыра белү. Рәсем ярдәмендә диалог төзү. Сөйләм хаталарын табу һәм төзәтү. Үз эшчәнлегенң нәтижәсенә бәя бирү. Дәрәслек, 2 кисәк: 79–82, 84 битләр. 82–83 битләр.
33	Сүзлек диктанты		1	
34	«Кечкенә Апуш Сабантуйда» текстны белән эш		1/1	Текстны уку, язмача һәм телдән күнегүләр эшләү. Дәрәслек, 2 кисәк: 85–87 битләр.

35	Кабатлау		1/1	Алдагы дәресләрдә өйрәнгән грамматик, лексик материалны кабатлау. Үзлектән текстны уку. Тексттан кирәкле мәгълүматны табу. Дәреслек, 2 кисәк: 88–92 битләр.
	Жөмлөләр белән эшләү: бирелгән сүзләрдән жөмлөләр төзү.		1	Дәрес итеп жөмлөләр төзү. Бирелгән жөмлөлөрдән, абзацлардан текст төзү. Жөмлөләрнең баш кисәкләрен билгеләү.
	2 класста өйрәнгән-нәрне кабатлау		1/1	Аудиотекстны тыңлап аңлау. Ел дәвамында өйрәнгән лексик, грамматик материалны кабатлау, ныгыту. Дәреслек, 2 кисәк: 93–99 битләр.
	Контроль күчереп язу		1	Өйрәнгән дәрес язу кагыйдәләрен куллану. Сүзләрне һәм жөмлөләрне дәрес күчереп язу.

ДӘРЭС ПЛАННАРЫ ҮРНӘКЛӘРЕ

Лексик тема: **Мәктәптә һәм өйдә**

3 / 2* сәгать

1 дәрес

Тема: Сузык авазлар

Максат һәм бурычлар: укучыларны быелгы уку елына куелган максат һәм бурычлар, дәреслек һәм аның үзенчәлекләре, шартлы билгеләр белән таныштыру; «Мәктәп һәм өй» темасы белән бәйләп, сөйләмә һәм язма телне үстерү, татар телендәге сузык авазларның санын белү, аларны дәрес әйтү.

Дәрес тибы: рефлексия дәресе (катнаш дәрес).

Жиһазлау: электрон дәреслек.

Дәрес этаплары

I. Мотивлаштыру-ориентлаштыру.

1. Дәресне оештыру.

Исәнләшү, укучыларның хәлләрен сорашу, психологик уңай халәт тудыру.

2. Актуальләштерү.

1) Дәреслекнең 6 битендәге 1 күнегүне эшләү (сораулар һәм җаваплар).

2) Сузык авазлар турында әңгәмә.

3. Уку мәсьәләсе кую.

1) Татар телендә сузык авазлар һәм аларның саны.

II. Уку мәсьәләсен өлешләп чишү.

1) «Әби, Илнур һәм шигыр» тексты белән эшләү (8 бит, 3 күнегү).

2) Таблица белән эш (9 бит).

3) Дәреслекнең сүзлекчәсе белән эш.

4) Нәтиҗәләр чыгару.

III. Рефлексив бәяләү.

1) Рефлексив кабатлау.

* База өлешен өйрәнүчеләр өчен дәрес үрнәкләре кара хәрәфләр белән, тиентен өйрәнүчеләргә караган материал зәңгәр хәрәфләр белән бирелде.

- 2) Дәрескә гомуми бәя. Һәр укучының үз эшчәнлеген бәяләве.
- 3) Өй эше.
- 4) Алдагы дәрескә проблема кую.

2 дәрес

Тема: **Калын сузыклар**

Максат һәм бурычлар: мәктәп һәм өй турында сөйләшүне дәвам итеп, укучыларның бәйләнешле сөйләм телен үстерү, калын сузык авазлар турында мәгълүмат бирү һәм ныгыту.

Дәрес тибы: рефлексия дәресе (катнаш дәрес).

Җиһазлау: электрон дәреслек.

Дәрес этаплары

I. Мотивлаштыру-ориентлаштыру.

1. Дәресне оештыру.

Исәнләшү, укучыларның хәлләрен сорашу, психологик уңай халәт тудыру.

2. Актуальләштерү.

- 1) Өй эшен тикшерү.
- 2) Әңгәмә: калын сузыклар.

3. Уку мәсьәләсе кую.

Калын сузыклар һәм аларның әйтелеше.

II. Уку мәсьәләсен өлешләп чишү.

- 1) «Буламы мондый бала?» шигыре белән эшләү (10 бит).
- 2) Рәсемнәр белән эш (11 бит).
- 3) Дәреслекнең сүзлекчәсе белән эш.
- 4) 5 нче күнегү (11 бит).
- 5) Нәтижәләр чыгару.

III. Рефлексив бәяләү.

- 1) Рефлексив кабатлау.
- 2) Дәрескә гомуми бәя. Һәр укучының үз эшчәнлеген бәяләве.
- 3) Өй эше.
- 4) Алдагы дәрескә проблема кую.

3 дәрес

Тема: Нечкә сузыклар

Максат һәм бурычлар: өй һәм мәктәп турында сөйләшүне дәвам итү; калын һәм нечкә сузык авазларны аера белү.

Дәрес тибы: рефлексия дәресе (катнаш дәрес).

Жиһазлау: электрон дәреслек.

Дәрес этаплары

I. Мотивлаштыру-ориентлаштыру.

1. Дәресне оештыру.

Исәнләшү, укучыларның хәлләрен сорашу, психологик уңай халәт тудыру.

2. Актуальләштерү.

- 1) Өй эшен тикшерү.
- 2) Әңгәмә: калын һәм нечкә сузыклар.

3. Уку мәсьәләсе кую.

Парлы һәм парсыз сузыклар.

II. Уку мәсьәләсен өлешләп чишү.

- 1) Рольләргә бүлеп уку (12 бит).
- 2) 9, 10 нчы күнегүләр белән эш (16, 17 битләр)
- 3) Дәреслекнең сүзлекчәсе белән эш.
- 4) Рәсемле башваткычны чишү (17 бит).
- 5) Нәтижәләр чыгару.

III. Рефлексив бәяләү.

- 1) Рефлексив кабатлау.
- 2) Дәрескә гомуми бәя. Һәр укучының үз эшчәнлеген бәяләве.
- 3) Өй эше.
- 4) Алдагы дәрескә проблема кую.

4 дәрес

Тема: [о], [ы], [э] сузыклары

Максат һәм бурычлар: мәктәп һәм өй турында сөйләшүне дәвам итеп, укучыларның бәйләнешле сөйләм телен үстерү, [о], [ы], [э] сузыклары турында мәгълүмат бирү һәм ныгыту.

Дәрес тибы: рефлексия дәресе (катнаш дәрес).

Жиһазлау: электрон дәреслек.

Дәрес этаплары

I. Мотивлаштыру-ориентлаштыру.

1. Дәресне оештыру.

Исәнләшү, укучыларның хәлләрен сорашу, психологик уңай халәт тудыру.

2. Актуальләштерү.

- 1) Өй эшен тикшерү.
- 2) Әңгәмә: [ō], [ы], [э] сузыклары.
- 3) Уку мәсьәләсе кую.

Рус теленнән кERGән сүзләрдә [ō], [ы], [э] сузыкларын дәрес уку.

II. Уку мәсьәләсен өлешләп чишү.

- 1) «Юкка малай булганмын» шигыре белән эш (7 бит).
- 2) Рольләргә бүлеп уку (12 бит).
- 3) 6 нчы күнегү белән эш (13 бит).
- 4) Дәреслекнең сүзлекчәсе белән эш.
- 5) Нәтижәләр чыгару.

III. Рефлексив бәяләү.

- 1) Рефлексив кабатлау.
- 2) Дәрескә гомуми бәя. Һәр укучының үз эшчәнлеген бәяләве.
- 3) Өй эше.
- 4) Алдагы дәрескә проблема кую.

5 дәрес

Максат һәм бурычлар: мәктәп һәм өй турында сөйләшү, укучыларның бәйләнешле сөйләм телен үстерү, [ō], [ы], [э] сузыклары турында мәгълүматны ныгыту.

Дәрес тибы: рефлексия дәресе (катнаш дәрес).

Жиһазлау: электрон дәреслек

Дәрес этаплары

I. Мотивлаштыру-ориентлаштыру.

1. Дәресне оештыру.

Исэнлэшү, укучыларның хәлләрен сорашу, психологик уңай халәт тудыру.

2. Актуальләштерү.

- 1) Өй эшен тикшерү.
- 2) Әңгәмә: [о], [ы], [ә] сузыклары.
3. Уку мәсьәләсе кую.

Татар һәм рус телләрендәге [о], [ы], [ә] сузыкларын чагыштыру.

II. Уку мәсьәләсен өлешләп чишү.

- 1) «Тәмле тамаклар» шигыре белән эш (14–15 битләр).
- 2) Табышмакларның җавабын табу (15 бит).
- 3) Дәрәслекнең сүзлекчәсе белән эш.
- 4) Нәтиҗәләр чыгару.

III. Рефлексив бәяләү.

- 1) Рефлексив кабатлау.
- 2) Дәрәскә гомуми бәя. Һәр укучының үз эшчәнлеген бәяләве.
- 3) Өй эше.
- 4) Алдагы дәрәскә проблема кую.

Лексик тема: Көн тәртибе

3 / 1 сәгать

6 дәрес

Тема: Калын һәм нечкә әйтелешле сүzlәр

Максат һәм бурычлар: атна көннәренең исемнәрен яттан өйрәнү, калын һәм нечкә әйтелешле сүzlәр турында мәгълүмат бирү һәм ныгыту.

Дәрес тибы: рефлексия дәресе (катнаш дәрес).

Җиһазлау: электрон дәреслек.

Дәрес этаплары

I. Мотивлаштыру-ориентлаштыру.

1. Дәресне оештыру.

Исәнләшү, укучыларның хәлләрен сорашу, психологик уңай халәт тудыру.

2. Актуальләштерү.

- 1) Өй эшен тикшерү.
- 2) Әңгәмә: калын һәм нечкә сузыклар.

3. Уку мәсьәләсе кую.

1. Татар телендә сузык авазларны төркемләү.
2. Калын һәм нечкә әйтелешле сүзләр.

II. Уку мәсьәләсен өлешләп чишү.

- 1) 12 күнегү белән эшләү (18 бит).
- 2) 13 күнегү белән эш (19 бит).
- 3) Дәреслекнең сүзлекчәсе белән эш.
- 4) 15 нче күнегү (21 бит).
- 5) Нәтижәләр чыгару.

III. Рефлексив бәяләү.

- 1) Рефлексив кабатлау.
- 2) Дәрескә гомуми бәя. Гәр укучының үз эшчәнлеген бәяләве.
- 3) Өй эше.
- 4) Алдагы дәрескә проблема кую.

7 дәрес

Тема: **Калын һәм нечкә әйтелешле сүзләргә кушымчалар ялгау**

Максат һәм бурычлар: үзеңнең көн тәртибең турында сөйли белү, калын һәм нечкә әйтелешле сүзләргә кушымчалар ялгарга өйрәтү.

Дәрес тибы: рефлексия дәресе (катнаш дәрес).

Җиһазлау: электрон дәреслек.

Дәрес этаплары

I. Мотивлаштыру-ориентлаштыру.

1. Дәресне оештыру.

Исәнләшү, укучыларның хәлләрен сорашу, психологик уңай халәт тудыру.

2. Актуальләштерү.

- 1) Өй эшен тикшерү.
- 2) Әңгәмә: калын һәм нечкә әйтелешле сүзләр.

3. Уку мәсьәләсе кую.

1. Калын һәм нечкә әйтелешле сүзләргә кушымчалар ялгау тәртибе

II. Уку мәсьәләсен өлешләп чишү.

- 1) Рольләргә бүлеп уку (22 бит).
- 2) «Бер атнада ничә көн?» шигыре белән эш (16 күнегү, 23–24 битләр).
- 3) 22 күнегү белән эш (27 бит).
- 4) Дәрәслекнең сүзлекчәсе белән эш.
- 5) Нәтижәләр чыгару.

III. Рефлексив бәяләү.

- 1) Рефлексив кабатлау.
- 2) Дәрәскә гомуми бәя. Һәр укучының үз эшчәнлеген бәяләве.
- 3) Өй эше.
- 4) Алдагы дәрәскә проблема кую.

8 дәрес

Тема: Калын һәм нечкә әйтелешле сүзләргә кушымчалар ялгау тәртибе

Максат һәм бурычлар: көн тәртибе турында фикер алышуну дәвам итү, уку бурычын дәрәс билгеләү, текстны аңлап уку, сөйләү һәм дәрәс язу; диалогта катнашу, калын һәм нечкә әйтелешле сүзләргә кушымчалар ялгау тәртибен өйрәтү.

Дәрәс тибы: рефлексия дәрәсе (катнаш дәрәс).

Җиһазлау: электрон дәрәслек.

Дәрес этаплары

I. Мотивлаштыру-ориентлаштыру.

1. Дәресне оештыру.

Исәнләшү, укучыларның хәлләрен сорашу, психологик уңай халәт тудыру.

2. Актуальләштерү.

- 1) Өй эшен тикшерү.
- 2) Әңгәмә: калын һәм нечкә әйтелешле сүзләргә кушымчалар ялгау.

3. Уку мәсьәләсе кую.

1. Сүзләргә кушымчалар ялгау тәртибе.

II. Уку мәсьәләсен өлешләп чишү.

- 1) 18 күнегү белән эш (25 бит).
- 2) Таблица белән эш (19 күнегү, 25 бит).
- 3) «Кунакка килегез!» шигыре белән эш (20 күнегү, 26 бит).
- 4) 21 күнегү белән эш (27 бит).
- 5) Нәтижәләр чыгару.

III. Рефлексив баяләү.

- 1) Рефлексив кабатлау.
- 2) Дәрескә гомуми бәя. Гәр укучының үз эшчәнлеген баяләве.
- 3) Өй эше.
- 4) Алдагы дәрескә проблема кую.

9 дәрес

Тема: Калын сузыклар да, нечкә сузыклар да булган сүзләргә кушымчалар ялгау үзенчәлеге

Максат һәм бурычлар: татар телендә сузык авазларны төркемле белү, сүзләргә кушымчалар ялгау үзенчәлеге белән танышу.

Дәрес тибы: рефлексия дәресе (катнаш дәрес).

Җиһазлау: электрон дәреслек.

Дәрес этаплары

I. Мотивлаштыру-ориентлаштыру.

1. Дәресне огштыру.

Исәнләшү, укучыларның хәлләрен сорашу, психологик уңай халәт тудыру.

2. Актуальләштерү.

- 1) Өй эшен тикшерү.
- 2) Әңгәмә: калын һәм нечкә әйтелешле сүзләргә кушымчалар ялгау үзенчәлеге.

3. Уку мәсьәләсе кую.

1. Сүзләргә кушымчалар ялгау үзенчәлеге.

II. Уку мәсьәләсен өлешләп чишү.

- 1) 14 күнегү белән эш (20 бит).
- 2) Рольләргә бүлеп уку (22 бит).
- 3) Табышмакларның жавабын әйтү (17 күнегү, 24 бит).
- 4) Нәтижәләр чыгару.

III. Рефлексив бәяләү.

- 1) Рефлексив кабатлау.
- 2) Дәрескә гомуми бәя. Һәр укучының үз эшчәнлеген бәяләве.
- 3) Өй эше.
- 4) Алдагы дәрескә проблема кую.

Учебное издание

Шакурова Муслима Магесумовна
Гиниятуллина Лилия Миннулловна
Хисамов Олег Ришатович

РОДНОЙ ЯЗЫК
(татарский язык)

2 класс

Методическое пособие
для преподавателей образовательных организаций
начального общего образования
(для изучающих татарский язык как родной)

*Допущено Министерством образования и науки
Республики Татарстан*

Казань. Институт языка, литературы и искусства им. Г. Ибрагимова. 2020
На татарском языке

Уку-укыту басмасы

Шәкүрова Мөслимә Мәгъсүм кызы
Гыйниятуллина Лилия Миңнулла кызы
Хисамов Олег Ришат улы

ТУГАН ТЕЛ
(татар теле)

2 сыйныф

Методик әсбап
башлангыч гомуми белем бирү оешмаларында
(татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар белән)
эшләүче укытучылар өчен

*Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән
министрлыгы тарафыннан рөхсәт ителгән*

Художник *А. Б. Шляпкин*
Верстка *Э. Ф. Нурмухаметовой*

Подписано в печать с оригинал-макета 20.04.2020.
Формат 60х84 1/16.